Fietsersbond
Utrecht

Gemeente Utrecht
T.a.v. griffie
Cc Fietscoördinator Ross Goorden, Marijn Kik

Fietsersbond
Telefoon 06 – 44304099
utrecht@fietsersbond.nl

Betreft: Inbreng Fietsersbond RIB Merwedelijn
Contact: Peter van Bekkum

Utrecht, 1 november 2026

Geachte heer, mevrouw,

Vriendelijk dank voor de uitnodiging voor de Raadsinformatiebijeenkomst over de Raadsbrief Voorkeursbeslissing Merwedelijn. We gaan graag in op de uitnodiging en geven in deze brief onze zienswijze.

Pleidooi van de Fietsersbond in de klankbordgroep MIRT OV en Wonen
De Fietsersbond heeft vanaf het voorjaar van 2021 deelgenomen aan de klankbordgroep voor de MIRT Verkenning OV en Wonen van U NED. We hebben daarin vanaf het begin gepleit voor voldoende aandacht voor de fiets in de MIRT Verkenning, in nauwe samenhang met de sneltram en de woningbouwopgave, meer specifiek willen we:

- Goede fietsroutes naar de OV-haltes;
- Veilige en voldoende fietsparkeervoorzieningen bij de OV-haltes;
- Goede fietsvoorzieningen (zowel fietsroutes als fietsparkeren) bij de nieuw te bouwen woningen.

De fiets ontbreekt in de Voorkeursbeslissing
We vinden de aandacht voor de fiets in de Voorkeursbeslissing ver onder de maat. Om dat toe te lichten sturen we u onze reactie op de Ontwerp Voorkeursbeslissing mee als bijlage bij deze brief.

De fiets in MWKZ
De woningmarkt in Utrecht staat onder druk. We zijn daarom blij dat er nieuwe woningen gerealiseerd worden in MWKZ. En dat er plannen zijn om dat ook te doen in Nieuwegein en Rijnenburg. We vinden het ook fijn dat bij deze gebiedsontwikkelingen maatregelen worden genomen om te voorzien in aantrekkelijke alternatieven voor de auto. Want groei van het autoverkeer past niet meer in dit deel van de stad. We zijn daarom blij dat er gewerkt wordt aan het ontwerpen van aantrekkelijke fietsvoorzieningen, zoals extra fietsbruggen over het Merwedekanaal en stallingsruimte bij woningen en voorzieningen in MWKZ.

Investeren in de Merwedelijn, zonder de Rijnenburglijn?
Over de sneltram: de scope van de Ontwerp Voorkeursbeslissing beperkt zich tot het deel van de Merwedelijn binnen de gemeentegrenzen van Utrecht. Dit is ingegeven door beperkte financiële ruimte. De uitwerking van de sneltramlijn in Nieuwegein en eventuele aanleg van een extra lijn naar Rijnenburg blijven in de Ontwerp Voorkeursbeslissing helaas buiten beschouwing. De meerwaarde van de Merwedelijn als geheel zit ‘m wat ons betreft met name in de snellere verbinding naar de nieuwe woon- en werklocaties, in Nieuwegein en Rijnenburg.

De woningen in de MWKZ liggen immers op fietsafstand van het station, Utrecht centrum en de Uithof; voor de bewoners van MWKZ is de sneltram wel relevant voor verbinding met Utrecht Centraal, maar minder voor bestemmingen in de stad. Dat geldt minder voor de nieuwe woningen in Nieuwegein en Rijnenburg; zij kunnen bestemmingen in de stad sneller met de sneltram bereiken.

Met de voorgestelde maatregelen aan de Merwedelijn, binnen de gemeente Utrecht, wordt een belangrijk deel van de potentie van de sneltram niet gerealiseerd. Zonder zicht op aanvullende financiering van de lijnen naar Nieuwegein en naar Rijnenburg is de meerwaarde van de Merwedelijn heel beperkt, ten opzichte van de huidige situatie in Utrecht. Onze dringende oproep: laat het alstublieft niet zo zijn dat we honderden miljoenen steken in verbetering van de huidige tramlijn, die al behoorlijk goed is, zonder zicht op financiering van de echte meerwaarde van maatregelen in Nieuwegein en doortrekking van de sneltram naar Rijnenburg.

En zelfs als er wel geld komt voor de doortrekking van de lijn naar Rijnenburg, laat de eerste tram dan alstublieft rijden vóórdat de eerste huizen worden opgeleverd. Laten we niet de historische fouten van Leidscherijn en andere VINEX wijken opnieuw maken, door pas in goed OV te voorzien als de nieuwe bewoners al twee auto's voor de deur hebben staan.

Wat ons betreft verdienen de (toekomstige) bewoners van MWKZ goede OV verbindingen, maar is de benodigde investering voor de Merwedelijn <u>zonder zicht op financiering</u> van de doortrekking naar Rijnenburg onverantwoord groot, als we kijken naar de beperkte kwaliteitsverbetering ten opzichte van de huidige OV-sneltram bediening van het gebied. Daarom roepen we u op om niet te beginnen aan verbetering van de Merwedelijn zonder zicht op tijdige financiering van de Rijnenburglijn; dat zou weggegooid geld zijn.

Barrière werking door half verdiepte ligging
Mocht het zover komen dat de Merwedelijn wordt aangelegd: wij hebben zorgen over de barrièrewerking van de sneltramlijn voor fietsers als gevolg van de half verdiepte ligging.

Knelpunt: Oversteekbaarheid Europalaan bij de open bak
De open bak voor de Merwedelijn beperkt de mogelijkheden voor fietsers om de Europalaan over te steken. We willen niet dat fietsers ’s nachts worden ingesloten tussen het afgesloten hek van Park Transwijk of een gesloten gevel van een rij bedrijven en de open bak van de Merwedelijn. De open bak betekent voor fietsers een achteruitgang van de sociale veiligheid in dit gebied. In aanvulling op de officiële oversteekplaatsen is het voor fietsers daarom dringend gewenst dat zij in noodgevallen de Europalaan kunnen oversteken en daarbij niet afhankelijk zijn van de officiële oversteekplaatsen. Daarom ageren we scherp tegen de open bak.

- We willen dat de bak van de Merwedelijn over een groot deel van de lengte wordt voorzien van een dak. In ieder geval langs park Transwijk, waar aan die kant geen woningen langs het fietspad staan.

Knelpunt: Behoud fietstunnel zuidzijde Europaplein
Aan de zuidkant van het Europaplein ligt een fietstunnel onder de Europalaan, die de Beneluxlaan aan de oost- en westkant van het plein met elkaar verbindt. Deze tunnel is van grote waarde in het bovenwijkse fietsnetwerk, omdat fietsers hiermee lange wachttijden bij de oversteek van de Europalaan op maaiveld kunnen vermijden. Het tracé van de Merwedelijn kruist deze fietstunnel. Uit de antwoorden op onze zienswijze hebben we begrepen dat de fietstunnel niet behouden kan blijven. De barrière Europaweg wordt daarmee nog heftiger dan die nu al is, omdat die éne plek waar je hem vlot kunt kruisen verdwijnt. De gemeente en wij willen juist dat het fietsgebruik in Kanaleneiland groeit! Dat verlaagt ook de autodrukte op het Europaplein. Daarom onze vragen: hoe wordt voorkomen dat de kwaliteit van het fietsnetwerk door de aanleg van de Merwedelijn hier achteruitgaat? Hoe gaat u zorgen dat wijken ten westen van de Europalaan/Beneluxlaan ook vlot op het fietsnet aan de oostkant van de Europalaan/Beneluxlaan worden aangesloten?

Knelpunt: Bereikbaarheid halte en oversteekbaarheid Merwedelijn bij Westraven
Ten zuiden van de A12 ligt nu de halte Westraven. De halte is voor fietsers niet gemakkelijk bereikbaar, omdat ze niet via de Europalaan onder de A12 door kunnen rijden. De halte kan alleen via een omweg worden bereikt, via de Winthontlaan of de Griffioenlaan. De halte komt in het plan in de tunnel te liggen. We willen dat de bereikbaarheid van de halte op de fiets verbetert. Als de tramlijn hier onder de grond verdwijnt, kan een fietsroute op het tunneldak worden gerealiseerd. De inpassing daarvan wordt een stuk gemakkelijker als de aansluiting Kanaleneiland van de A12 wordt verwijderd.

Onze zorg over de oversteekbaarheid bij de haltes geldt niet alleen voor halte Westraven. Zorg bij alle haltes dat de sneltram gemakkelijk, ook met de fiets, oversteekbaar wordt. Als je van beide kanten goed naar de halte kunt fietsen, is het van grote meerwaarde als je kunt doorfietsen naar de andere kant van de halte. Dan zijn de beide goede routes naar de halte toe gelijk bruikbaar om het hele fietsnet in deze wijken te verbeteren.

Afsluitend
Op dit moment is nog wat onzeker of we bij de RIB aanwezig kunnen zijn. We zijn natuurlijk graag bereid uw vragen te beantwoorden. Neemt u daarvoor alstublieft contact met ons op via utrecht@fietsersbond.nl of telefonisch 06 – 44 30 40 99.

Met vriendelijke groet,
Fietsersbond afd Utrecht

Peter van Bekkum
Voorzitter